

Torstai 4. helmikuuta 2016

P8_TA(2016)0049

Saariasema**Euroopan parlamentin päätöslauselma 4. helmikuuta 2016 saarten erityistilanteesta (2015/3014(RSP))**

(2018/C 035/14)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 174 ja 175 artiklan,
 - ottaa huomioon Euroopan aluekehitysrahastosta ja Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin -tavoitetta koskevista erityissäännöksistä sekä asetuksen (EY) N:o 1080/2006 kumoamisesta 17. joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1301/2013,
 - ottaa huomioon Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta 17. joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013,
 - ottaa huomioon Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta 17. joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1305/2013,
 - ottaa huomioon kuudennen taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta käsittelevän komission kertomuksen (COM(2014)0473),
 - ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta ”Saarten erityisongelmat” (1229/2011),
 - ottaa huomioon komissiolle esitetyn kysymyksen saariasemasta (O-000013/2016 – B8-0106/2016),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 128 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että NUTS-tasojen 2 ja 3 alueiksi luokitelluilla saarilla on yhteisiä ja erityisiä pysyviä piirteitä, jotka erottavat ne selvästi manneralueista;
- B. ottaa huomioon, että SEUT-sopimuksen 174 artiklassa tunnustetaan saarille ominaiset pysyvät luonnonhaitat ja maantieteelliset haitat;
- C. ottaa huomioon, että koheesiopolitiikassa päätavoitteena on alueiden välisten taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien erojen vähentäminen sekä monikeskuksinen ja tasapainoinen kehitys ja että tämä on läheisessä yhteydessä Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseen;
- D. ottaa huomioon, että talouskriisi on monissa jäsenvaltioissa vaikuttanut voimakkaasti sekä valtion talousarvioihin että alueellisiin talousarvioihin siten, että rahoituksen saatavuus on heikentynyt monilla aloilla ja julkiset investoinnit ovat romahtaneet 20 prosentilla; panee merkille myös kuudennessa kertomuksessa taloudellisesta, sosiaalisesta ja alueellisesta yhteenkuuluvuudesta todetun seikan, että kriisi on vaikuttanut vakavasti monien heikommassa asemassa olevien alueiden, myös saarten, kehittymismahdollisuuksiin; ottaa huomioon, että talouskriisi on kääntänyt BKT:n pitkäaikaisen lähentymisuntauksen ja johtanut työttömyyden kasvuun kaikkialla EU:ssa, mikä on lisännyt köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä ja ehkäisee taloudellista ja alueellista yhteenkuuluvuutta koskevan unionin pitkän aikavälin tavoitteen saavuttamista;
- E. ottaa huomioon, että EU:n saaret ovat myös syrjäseutualueita, jotka joissakin tapauksissa sijaitsevat EU:n ulkorajoilla, ja että Eurooppaa parhaillaan koettelevat haasteet, kuten globalisaatio, väestönkehitys, ilmastonmuutos, energiahuolto ja lisääntyvästä muuttovirrasta erityisesti eteläisillä alueilla aiheutuva paine, vaikuttavat niihin erityisen paljon;

Torstai 4. helmikuuta 2016

- F. ottaa huomioon, että Euroopan saaret vaikuttavat sekä unionin ympäristön monimuotoisuuteen (erityiset elinympäristöt ja kotoperäiset lajit) että kulttuurin monimuotoisuuteen (rakennustaiteellinen perintö, kulttuurikohteet, maisemat, maatalouteen ja muihin seikkoihin liittyvät piirteet ja maantieteelliset identiteetit);
- G. toteaa, että Euroopan saaret voivat vahvistaa unionin kestävä kehitystä, koska niillä on hyvät mahdollisuudet tuottaa energiaa uusiutuvista energialähteistä, sillä ne voivat hyödyntää erityisesti tuulta, meren aaltoja ja auringonvaloa;
- H. katsoo, että alueiden saavutettavuus ja saarten sisäiset yhteydet ovat keskeisiä tekijöitä pyrittäessä lisäämään saarialueiden houkuttelevuutta koulutetuille työntekijöille ja yrityksille; toteaa, että on tarpeen houkutellessa investointeja, luoda uusia työpaikkoja ja vähentää meri- ja lentoliikenteen kustannuksia niin henkilö- kuin tavaraliikenteen osalta alueellisen jatkuvuuden periaatteen mukaisesti ja pyrkiä samalla vähentämään meri- ja lentoliikenteestä aiheutuvia päästöjä ja saastumista;
- I. ottaa huomioon, että maatalous, karjankasvatus ja kalatalous ovat tärkeä osa saarten paikallista taloutta ja että ne tuottavat merkittävän osan maatalouden raaka-aineita jalostavan teollisuuden raaka-aineista, ja toteaa, että nämä alat ovat vaikeuksissa huonon saavutettavuuden – tämä koskee etenkin pk-yrityksiä – ja tuotteiden vähäisen erilaistamisen sekä ilmasto-olosuhteiden vuoksi;
- J. katsoo, että intensiivinen matkailutoiminta on tärkeä osa useimpien saarten paikallistaloutta, mutta toteaa, että se tavanomaisesti keskittyy ainoastaan määrättyihin aikoihin vuodesta eikä sitä suunnitella riittävästi sesongin ulkopuolella, mikä voi vaarantaa saarialueiden ekologisesti kestävä kehityksen;
1. viittaa SEUT-sopimuksen 174 artiklaan ja kannustaa komissiota määrittelemään selkeästi, mistä pysyvistä maantieteellisistä tai luontoon tai väestöön liittyvistä haitoista saarialueet voivat kärsiä;
 2. kysyy komissiolta, miten se aikoo panna täytäntöön SEUT-sopimuksen 174 artiklan sanamuodon, joka koskee pysyviä haittoja, jotka haittaavat saarialueiden luonnollista kehitystä ja estävät niitä saavuttamasta taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta;
 3. katsoo, että on tärkeää antaa tukea saarialueiden merkittävän väestökadon torjumiseksi; muistuttaa, että on tiettyjä haittoja, jotka ovat hankalampia saarille, ja toteaa, että asiaan vaikuttaa saarten pienuus ja etäisyys Euroopan rannikolta;
 4. pyytää komissiota teettämään perusteellisen tutkimuksen/analyysin saariasemasta aiheutuvista ylimääräisistä kustannuksista, kun ajatellaan henkilö- ja tavaraliikenteen järjestämistä, energiahuoltoa ja markkinoille pääsyä, erityisesti pk-yritysten kannalta;
 5. katsoo, että saarilla olisi oltava asianmukainen määritelmänsä tai luokittelunsa, jossa otettaisiin niiden erojen ja erityispiirteiden lisäksi huomioon myös niiden erityistilanne; toteaa, että SEUT-sopimuksen 174 artiklassa tunnustetaan saarten erityistilanne, ja kehottaa komissiota kyseisen artiklan perusteella muodostamaan yhtenäisen ryhmän, joka koostuu kaikista saarialueista; kehottaa komissiota myös ottamaan BKT:n ohella huomioon muita tilastollisia indikaattoreita, joilla voidaan arvioida pysyvistä luonnonhaitoista aiheutuvaa taloudellista ja sosiaalista haavoittuvuutta;
 6. toteaa, että neuvoston direktiivin 2006/112/EY mukaisesti tietyille Euroopan saarille on myönnetty erityisiä verotusjärjestelyjä, joilla tasapainotetaan niiden pysyviä luontoon ja väestöön liittyviä haittoja; korostaa näiden erityisten verotusjärjestelyjen merkitystä paikallisille yhteisöille ja talouksille ja vaatii jatkamaan niitä erityisesti niissä jäsenvaltioissa, joissa toteutetaan talouden sopeutusohjelmia;
 7. muistuttaa erityisesti, että on tarpeen parantaa yhteyksiä meriliikennereittien avulla, helpottaa satamiin pääsyä ja parantaa lentoliikennepalveluja; katsoo, että olisi kiinnitettävä erityistä huomiota liikenteen solmukohtiin, intermodaaliseen liikenteeseen ja kestävään liikkuvuuteen; korostaa myös, että on tarpeen tukea saarialueiden tasapainoista alueellista kehitystä edistämällä innovointia ja kilpailukykyä näillä alueilla, jotka sijaitsevat kaukana suurista hallinnollisista ja taloudellisista keskuksista eivätkä pysty helposti käyttämään liikennepalveluja, sekä lisäämällä paikallista tuotantoa paikallisille markkinoille;

Torstai 4. helmikuuta 2016

8. korostaa, että digitaaliset valmiudet ovat olennainen keino kompensoida saarialueiden yhteyksiin liittyviä haittoja; korostaa, että tarvitaan investointeja infrastruktuuriin, jotta voidaan varmistaa saarten laajakaistayhteydet ja saarten täysimittainen osallistuminen digitaalisiin sisämarkkinoihin;
9. muistuttaa, että monille Välimeren saarille on saapunut valtava määrä siirtolaisia ja ne joutuvat vastaamaan tähän tilanteeseen; korostaa, että tarvitaan kokonaisvaltaista EU:n lähestymistapaa, johon olisi sisällyttävä EU:n tuki sekä kaikkien jäsenvaltioiden yhteiset toimet;
10. korostaa, että on tärkeää tarjota koulutusta kaikilla tasoilla, tarvittaessa myös hyödyntämällä enemmän etäopetusjärjestelmiä; muistuttaa, että myös ilmastonmuutos vaikuttaa vakavasti saariin ja aiheuttaa erityisen vakavia seurauksia, muun muassa yhä enemmän luonnononnettomuuksia;
11. korostaa, että vaikka saariin kohdistuu rajoitteita, niillä on myös alueellista potentiaalia, jota olisi käytettävä kehitystä, kasvua ja työpaikkojen syntymistä hyödyttävällä tavalla; korostaa alhaista verotusta ja byrokratian vähentämistä koskevien toimintapolitiikkojen merkitystä keskeisinä kannustimina investointien houkuttelemiseksi; mainitsee tässä yhteydessä sellaisen kestävä matkailun kehittämisen kausiluonteisen matkailun ohella, jossa keskitytään kulttuuriperinnön esille tuomiseen ja käsiteollisuuden perustuvan taloudellisen toiminnan edistämiseen; korostaa meri-, tuuli- ja aurinkoenergiaan sisältyviä valtavia mahdollisuuksia ja saarten mahdollisuuksia kehittyä tärkeiksi vaihtoehtoisen energian lähteiksi, niiden mahdollisuuksia olla mahdollisimman energiaomavaraisia ja ennen kaikkea niiden mahdollisuuksia taata asukkailleen edullisempi energiahuolto;
12. korostaa tässä yhteydessä, että on tärkeää hyödyntää kaikkea mahdollista Euroopan rakenne- ja investointirahastojen ja muiden unionin välineiden välistä synergiaa, jotta voidaan luoda vastapaino saarten haittatekijöille ja edistää saarten talouden kasvua, niiden mahdollisuuksia luoda työpaikkoja ja niiden kestävä kehitys;
13. kehottaa komissiota laatimaan saaria koskevat EU:n strategiset puitteet, joiden tavoitteena on yhdistellä välineitä, joilla voi olla merkittävä alueellinen vaikutus;
14. kehottaa jäsenvaltioita sekä alue- ja paikallisviranomaisia ottamaan keskeisen roolin saarten kehitysstrategioiden laatimisessa, toimimaan vertikaalisesti siten, että mukana ovat kaikki hallintotasot, sekä noudattamaan toissijaisuusperiaatetta, jotta varmistetaan EU:n saarten kestävä kehitys;
15. ehdottaa, että komissio perustaa alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston (REGIO) yhteyteen saariin liittyviä asioita varten oman, muutaman virkamiehen voimin hoidettavan toimipisteen, jotta voidaan koordinoita ja analysoida saarialueisiin liittyviä asioita;
16. kehottaa komissiota antamaan tiedonannon, joka sisältää EU:n saaria koskevan strategian, ja sen jälkeen valkoisen kirjan sen seuraamiseksi, miten saaria kehitetään parhaiden käytäntöjen mukaisesti ja siten, että paikalliset, alueelliset ja kansalliset viranomaiset sekä muut asiaankuuluvat toimijat, muun muassa talouselämän edustajat, työmarkkinaosapuolet ja kansalaisyhteiskunnan edustajat, ovat siinä mukana;
17. kehottaa komissiota ehdottamaan saarten ja vuorten eurooppalaista teemavuotta;
18. kehottaa komissiota pitämään saarten erityistilanteen mielessä laadittaessa seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskevaa ehdotusta;
19. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, alueiden komitealle ja jäsenvaltioille.